

МОГУЋИ ТОК ЧАСА

Час можемо започети разговором уз приказивање следећих примера:

Први пример

1 Када хоћеш да представиш:

прав штап: црташ дуж, а крајеви штапа представљају тачке и .

прав пут од школе до игралишта, црташ дуж, а школу и игралиште представљаш тачкама и , које су дужи.

конопац разапет између два кочића, црташ дуж, а кочиће представљаш и , које су дужи.

Други пример

2 а) Кад играч у плавом дресу хоће да шутне лопту тако да она прође између два противничка играча, тада положај лопте означаваш тачком А,

а њен правац кретања правом линијом чији је почетак у тачки А.

б) Када другу који се налази у положају означеном тачком Б, хоћеш да назначиш у ком ће правцу да се креће,

опет црташ праву линију, чији је крај у тачки Б.

Црте којима смо представљали правац кретања лопте и правац кретања твог друга можемо мало скратити или продужити. Оне ће опет представљати све исто као и пре.

Овакве праве линије које имају само један крај називамо ПОЛУПРАВЕ. Црта којом представљамо полуправу на једној страни има тачку, коју називамо почетак полуправе, а на другој страни може се произвољно продужавати.

КОМЕНТАР

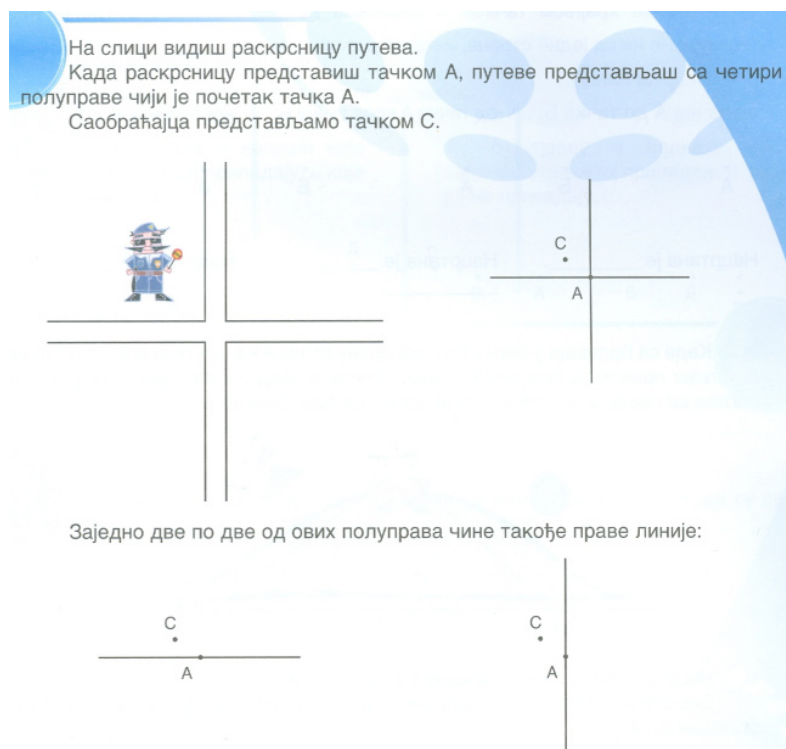
Интуитивне представе о праволинијском простирању, кад то простирање има свој почетак и крај, воде до формирања идеје о правој линији коју називамо дуж. Кад год је простирање неког објекта такво да је оно по правцу доминантно, а друга два су занемарљива представљаћемо га цртајући дуж (а примери таквих објеката су штапови или конопци чију дебљину занемарујемо, стазе чију ширину занемарујемо, итд.). Иста ова примедба о занемаривању простирања сем у једном правцу односиће се и на оне објекте које ћемо представљати другим врстама правих линија – полуправом и правом.

Код представљања праволинијских објеката чији је један крај (почетак) јасан из контекста ситуације у којој се налази, а други није (ван је тог контекста) тада цртамо линије које називамо полуправе.

Линија коју називамо права настаје спајањем двеју полуправих са заједничким почетком и истим праволинијским простирањем. (Видети **трећи пример**).

Знамо да су крајње тачке линија њихово битно тополошко својство, а код правих линија дуж има две, полуправа једну а права ниједну такву тачку.

Трећи пример

Те праве линије, које представљамо цртама које се могу на обе стране продужавати, називамо ПРАВЕ. Права је линија без крајева. За праве на претходној слици кажемо да пролазе кроз тачку А или да тачка А припада тим правима. Тачка С не припада тим правима.

Често се мешају апстрактни појмови правих линија са цртама као њиховим иконичким знаковима. Тада се користи бесмислени језик са изразима у којима се говори о продуживању правих линија, а који ви свакако треба да избегавате. Могу се продужавати само црте којима представљамо праве линије, али не и те саме линије. Зато и уводимо термин црта, да бисмо правили разлику између појмова и њихових (иконичких) ознака.